

Julkinen toisinto
Komission päätös,
tehty 9 päivänä helmikuuta 2000,
yrityskeskittymän soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan
(Asia N:o COMP/M.1641 – Linde/AGA)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan 2 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1310/97²⁾, ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon 30 päivänä syyskuuta 2000 tehdyn komission päätöksen menettelyn aloittamisesta tässä asiassa,

on antanut yrityksille, joita asia koskee, tilaisuuden esittää huomautuksensa komission vastaväitteistä,

ottaa huomioon keskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean lausunnon³⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Komissio on vastaanottanut 1 päivänä syyskuuta 1999 neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89, jäljempänä 'sulautuma-asetus', 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä. Ilmoituksen mukaan Linde Aktiengesellschaft, jäljempänä 'Linde', aikoo hankkia sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun yksinomaisen määräysvallan yrityksessä AGA AB, jäljempänä 'AGA' ostamalla osakkeita.

1 EYVL L 395, 30.12.1989, s. 1, oikaistu toisinto EYVL:ssä L 257, 21.9.1990, s. 13.

2 EYVL L 180, 9.7.1997, s. 1.

3 EYVL

2. Komissio on 30 päivänä syyskuuta 1999 päättänyt sulautuma-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja ETA-sopimuksen 57 artiklan mukaisesti aloittaa menettelyn tässä asiassa.
3. Neuvoa-antava komitea on 24 päivänä tammikuuta 2000 käsitellyt tämän päätöksen luonnosta.

I. OSAPUOLET JA HANKE

4. Linden toimialaan kuuluvat laitosrakentaminen, kuljetustekniikka, jäähdytystekniikka sekä teollisuuskaasujen tuottaminen ja jakelu. Myös AGA:n toimialaan kuuluu teollisuuskaasujen tuottaminen ja jakelu.
5. Linde omistaa jo AGA:n osakkeita määrän, joka vastaa 21,76 prosenttia yhtiön osakepääomasta ja 14,45 prosenttia sen äänivallasta. Linde teki 15 päivänä elokuuta 1999 sopimukset, joilla se on ostanut AGA:n kuudelta suurosakkaalta lykkävin ehdoin yhteensä 66 891 874 A-osaketta ja 41 974 157 B-osaketta. Nämä osakkeet nostaisivat Linden omistusosuuden AGA:ssa yli 66 prosenttiin.
6. Lisäksi Linde on tämän jälkeen tekemänsä julkisen ostotarjouksen mukaisesti hankkinut omistukseensa loput AGA:n osakepääomasta, joka jakautuu A-osakkeisiin ja B-osakkeisiin.

II. YRITYSKESKITTYMÄ

7. Hanke on sulautuma-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu keskittymä, koska Linde saa sen ansiosta yksinomaisen määräysvallan AGA:ssa.

III. YHTEISÖNLAAJUINEN ULOTTUVUUS

8. Keskittymän osapuolten yhteenlaskettu koko maailmasta kertynyt liikevaihto ylittää 5 miljardia euroa⁴. Lindelle ja AGA:lle erikseen yhteisön alueelta kertyneet kokonaisliikevaihdot ovat yli 250 miljoonaa euroa. Kummankin osapuolen omasta yhteisönlajuudesta liikevaihdosta alle kaksi kolmannesta on peräisin yhdestä jäsenvaltiosta. Siksi ilmoitetulla keskittymällä on yhteisönlajuista ulottuvuutta. Lisäksi kysymyksessä on ETA-sopimuksen 57 artiklassa ja mainitun sopimuksen pöytäkirjassa N:o 24 olevan 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettu yhteistyötä edellyttävä asia.

IV. SULAUTUMA-ASETUKSEN 2 ARTIKLAN MUKAINEN ARVIOINTI

A. Merkitykselliset tuotemarkkinat

9. Sekä Linden että AGA:n toimialaan kuuluu teollisuuskaasujen ja lääkinnällisten sekä puhdistettujen kaasujen tuottaminen ja kaupan pitäminen.

⁴ Liikevaihto on laskettu sulautuma-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan ja liikevaihdon laskemisesta annetun komission tiedonannon (EYVL C 66, 2.3.1998, s. 25) mukaisesti (EYVL C 66, 2.3.1998, s. 25). Ennen vuoden 1999 tammikuun 1 päivää kertyneet liikevaihdot on laskettu keskimääräisten ecun vaihtokurssien perusteella ja muutettu euroiksi niin, että yksi ecu vastaa yhtä euroa.

10. Teollisuuskaasuiksi nimitetään kaikkia kaasuja ja kaasuseoksia, joita kaasuntuottajat toimittavat hyvin erilaisiin käyttötarkoituksiin tekniikan ja tutkimuksen alalla. Yleisimmin käytettyjä teollisuuskaasuja ovat happi, typpi, argon, hiilidioksidi, asetyleeni ja vety sekä näiden sekoitukset. Suppean teollisuuskaasujen käsitteen ulkopuolelle kuuluvat lääkkeelliset kaasut ja kaasut, joiden puhtaus ylittää tavanomaisen puhtausvaatimuksen tai joiden sekoitustarkkuus on suurempi kuin teollisuuskaasuseosten sekoitustarkkuus.
11. Teollisuuskaasuja voidaan jalostaa ilmasta, synteettisten prosessien avulla ja luonnossa esiintyvistä lähteistä. Ilmasta jalostettavat kaasut valmistetaan nesteyttämällä ilmaa ja hajottamalla se aineosiinsa. Ilmassa on 20,95 prosenttia happea, 78,09 prosenttia typpeä, 0,93 prosenttia argonia ja 0,03 prosenttia muita jalokaasuja kuten neonia, kryptonin, ksenonia ja heliumia. Asetyleeniä ja vetyä tuotetaan kemiallisten prosessien avulla. Hiilidioksidi (ns. hiilihappo) on peräisin luonnossa esiintyvistä lähteistä tai otetaan talteen kemiallisten prosessien sivutuotteena. Heliumia otetaan talteen luonnossa esiintyvistä lähteistä.
12. Ilmoituksen tehneen osapuolen mukaan noin 75 prosenttia teollisuuskaasujen tuottamasta liikevaihdosta on peräisin ilmasta jalostettavista kaasuista ja 25 prosenttia niistä kaasuista, jotka otetaan talteen synteettisten prosessien yhteydessä tai suoraan luonnossa esiintyvistä lähteistä.
13. Seuraavassa taulukossa on yhteenveto hapen, typen, argonin, hiilidioksidin, asetyleenin, vedyn ja heliumin tärkeimmistä käyttökohteista:

Kaasu	Tärkeimmät käyttökohteet
Happi	Metallurgia (teräksen tuotanto), kemianteollisuus, metallinjalostusteollisuus (leikkaaminen ja hitsaaminen), paperiteollisuus (valkaisu), lasiteollisuus (sulattaminen), elektroniikkateollisuus, jätevesien puhdistus, kalankasvatus
Typpi	Elektroniikkateollisuus, kemianteollisuus, elintarviketeollisuus (säilyvyysajan pidentäminen suojaamalla hapettumiselta ja käyttämällä kryogeenijäädystä), metallinjalostusteollisuus (alumiiniosien valssaaminen), rakennusala (maapohjan jäädäyttäminen, jäähdyttäminen betonivalua varten, jänneteräksen suojaaminen hapettumiselta)
Argon	Metallurgia (teräksen tuotanto), metallinjalostusteollisuus (hitsausseamien suojaaminen hapettumiselta), elektroniikkateollisuus (puolijohteiden suojaaminen epäpuhtauksilta), turvavyöryjen täyttökaasu

Vety	Kemianteollisuus (kemikaalien puhdistaminen), elintarviketeollisuus (ruokaöljyjen valmistus), lasiteollisuus (lasin hiominen)
Hiilidioksidi	Metallinjalostusteollisuus (hitsausaamojen suojaaminen hapettumiselta), teräksen tuotanto, kemianteollisuus, juomateollisuus, elintarviketeollisuus (kryogeeninen jäädyttäminen), hiilihappojää, jätevesien puhdistus (lipeäpitoisten jätevesien neutralointi)
Asetyleeni	Metallinjalostusteollisuus (leikkaaminen ja hitsaaminen), lasiteollisuus (valumuottien voitelu)
Helium	Ilmailu- ja avaruusteollisuus, ilmapallojen täyttökaasu, terveydenhoito

14. Ilmoituksen tehnyt osapuoli on esittänyt, että teollisuuskaasut voidaan luokitella samankaltaisten käyttötarkoitusten tai -mahdollisuuksien mukaisiin ryhmiin. Lähes kaikissa käyttötarkoituksissa tietty kaasu voidaan korvata vaihtoehdoisella kaasulla, jonka fysikaaliset/kemialliset ominaisuudet soveltuvat kyseiseen käyttötarkoitukseen. Kaasuseokset on yleensä mahdollista korvata sekoittamattomilla kaasuilla. Suojakaasuiksi ilmoitetaan soveltuviksi typpi, argon ja hiilidioksidi, kun taas jäädytyskaasuina voidaan käyttää nestemäistä tyyppiä, nestemäistä argonia, nestemäistä heliumia sekä nestemäistä ja kiinteää hiilidioksidia. Kaasujen ryhmän muodostaisivat myös hitsausaamojen suojakaasut kuten hiilidioksidi, argon ja kaasuseokset. Lisäksi ilman ja hapen voidaan katsoa muodostavan kaasujen ryhmän.
15. Ilmoituksen tehnyt osapuoli on lisäksi esittänyt, että 60 prosentissa teollisuuskaasujen käyttötarkoituksista kaasut olisi mahdollista korvata muilla kuin kaasuihin perustuvilla menetelmillä. Tällaisia käyttötarkoituksia ovat: metallurginen lämpökäsittely, happirikastaminen muun muassa lasiteollisuudessa ja sulatusprosesseissa, liittäminen/saamaaminen/erottaminen, suojaaminen kemianteollisuudessa, kylmäprosessit elintarviketeollisuudessa, juomateollisuus, vedenpuhdistus, syövyttäminen ja seostaminen puolijohde-/elektroniikka-/valaisinteollisuudessa, kylmä- ja painesovellukset muovi- ja kumiteollisuudessa sekä käyttö hengityslaitteissa ja nukutuksessa. Koska näillä aloilla toimivat käyttäjät soveltavat myös muita kuin kaasuihin perustuvia menetelmiä, markkinoita määriteltäessä pitäisi ottaa huomioon myös vaihtoehdoisiin menetelmiin perustuvat tekniikat. Edellä esitetyn perusteella ilmoituksen tehnyt osapuoli ehdottaa, että merkitykselliset tuotemarkkinat rajattaisiin kymmenen tärkeimmän käyttötarkoituksen mukaisesti.
16. Komissio katsoo tämän menettelyn yhteydessä tehtyjen tutkimusten ja rinnakkaisen menettelyn M.1630 – Air Liquide/BOC yhteydessä tehtyjen tutkimusten perusteella, että

teollisuuskaasut eivät ole yleensä keskenään vaihdettavissa, koska yksittäisten kaasujen kemialliset ja fysikaaliset ominaisuudet ovat erilaisia. Teollisuuskaasuja käytetään niille ominaisten kemiallisten ja fysikaalisten ominaisuuksien mukaisesti tuotantoprosesseissa tietyn kussakin erityisessä käyttötarkoituksessa toivotun vaikutuksen aikaansaamiseksi. Koska käyttäjien tarpeet vaihtelevat suuresti käyttötarkoituksen mukaan, ei voida olettaa, että kaasut olisivat yleisesti keskenään vaihdettavissa. Tiettyyn käyttötarkoitukseen voi kylläkin sopia useampi kuin yksi kaasu, jolla on tarvittavat ratkaisevat perusominaisuudet. Esimerkiksi suojakaasuksi soveltuvat sekä typpi että argon ja elintarvikkeiden jäädytykseen soveltuvat sekä typpi että hiilidioksidi. Myös tällaisissa tapauksissa on kuitenkin katsottava, että yksi näistä kaasuista on kyseistä käyttäjän erityistarkoitusta ajatellen teknisesti ylivoimainen. Näin ollen vaihdettavuus ei ole asiakkaan kannalta todellinen, koska se johtaisi prosessin vaikeutumiseen ja laadun heikkenemiseen. Sekä tämän menettelyn yhteydessä tehtyihin että rinnakkaisen menettelyn M.1630 – Air Liquide/BOC yhteydessä tehtyihin kyselyihin osallistuneet käyttäjät ovat lisäksi lähes poikkeuksetta kieltäneet käyttämiensä teollisuuskaasujen ja muiden kaasujen olevan keskenään vaihdettavissa.

17. Komissio katsoo tämän menettelyn yhteydessä tehtyjen tutkimusten ja rinnakkaisen menettelyn M.1630 – Air Liquide/BOC yhteydessä tehtyjen tutkimusten perusteella lisäksi, että teollisuuskaasut eivät ole yleensä korvattavissa menetelmillä, jotka eivät perustu kaasun käyttöön. Komission tämän menettelyn yhteydessä tekemiin kyselyihin vastanneet käyttäjät ovat lähes poikkeuksetta ilmoittaneet, ettei teollisuuskaasuja niiden mielestä voi korvata muilla kuin kaasun käyttöön perustuvilla menetelmillä, joita ovat esimerkiksi mekaaniset tai kemialliset menetelmät.
18. Vaihdettavuus voi tosin olla mahdollista tietyissä käyttötarkoituksissa kuten käytettäessä elintarvikkeiden jäädyttämiseen ja jäädyttämiseen hiilidioksidin ja typen sijaan kompressiojäähdytyslaitetta tai käytettäessä ilmaa hapen asemesta terästeollisuudessa. Viimeksi mainitussa tapauksessa energiankulutus kuitenkin lisääntyisi ja laatu heikkenisi, jolloin menetelmien ei prosessin vaikeutumisen vuoksi enää voitaisi katsoa olevan keskenään vaihdettavissa. Ensin mainitun esimerkin osalta taas on otettava huomioon, että elintarvikkeiden jäädyttämiseen ja jäädyttämiseen käytettävän hiilidioksidin ja typen vaihtaminen kompressiojäähdytyslaitteisiin merkitsee uuden tuotantojärjestelmän valitsemista. Tällaisen muutoksen toteuttamiseksi tarvittavat investoinnit huomioon ottaen ei voida olettaa, että käyttäjä voisi nopeasti vaihtaa tuotantomenetelmänsä muuhun kuin kaasun käyttöön perustuvaan menetelmään, jos teollisuuskaasujen hinnat nousisivat pysyvästi.
19. Näin ollen komissio katsoo, että kukin yksittäinen kaasu muodostaa sille ominaisten kemiallisten ja fysikaalisten ominaisuuksien vuoksi erilliset merkitykselliset tuotemarkkinat.
20. Teollisuuskaasujen toimitukset käyttäjille, joiden tarve on suuri ja jatkuva, hoidetaan joko kaasuntoimittajan johtoverkon välityksellä tai käyttäjän luona sijaitsevasta tämän omiin tarpeisiin ja tuotantomääriin mukautetusta laitoksesta. Suurkuluttajille, joiden käyttömäärä ei ole niin suuri, että erillisen laitoksen perustaminen olisi taloudellisesti kannattavaa, kaasu toimitetaan säiliökuljetuksina. Säiliöautoilla toimitettavat kaasut ovat yleensä nestemäisiä. Lisäksi teollisuuskaasuja toimitetaan myös pulloissa. Myös teknisiin, lääkinnällisiin ja tieteellisiin tarkoituksiin toimitettavat kaasuseokset sekä

erittäin puhtaat kaasut, jalokaasut ja reaktiiviset kaasut puolijohdeteollisuuden tarpeisiin myydään ja toimitetaan pullotettuina.

21. Ilmoituksen tehneen osapuolen antamien tietojen perusteella ja rinnakkaisen menettelyn M.1630 – Air Liquide/BOC yhteydessä saatujen tietojen perusteella komissio katsoo, että kaasun merkitykselliset tuotemarkkinat on jaoteltava kolmen toimitustavan mukaisesti: laitos käyttöpaikalla / johtoverkko, säiliöauto ja kaasupullot. Asiakkaan tarvitsemat laitteet eroavat toimitustavasta riippuen ja kunkin kaasun hinnat vaihtelevat huomattavasti jakelutien mukaisesti, kuten myös ilmoituksen tehnyt osapuoli on esittänyt. Komission tässä menettelyssä ja rinnakkaisessa menettelyssä M.1630 – Air Liquide/BOC tekemät tutkimukset ovat vahvistaneet, että kilpailevat toimittajat ja käyttäjät pitävät kutakin kolmea toimitustapaa erillisinä merkityksellisinä tuotemarkkinoina.

B. Merkitykselliset maantieteelliset markkinat

22. Ilmoituksen tehneen osapuolen antamien tietojen mukaan yhteisö muodostaa merkitykselliset maantieteelliset markkinat. Yhteisön laajuisesti toimivat kaasun valmistajat ovat tietojen mukaan edustettuina lähes kaikissa jäsenvaltioissa – tosin vaihtelevin markkinaosuuksin – ja tarjoavat siellä kaasuja kaikilla tavanomaisilla toimitustavoilla. Vaikka jäsenvaltioiden rajat ylittävien pullotetun kaasun toimitusten osuus on suhteellisen vähäinen, koko yhteisön kattavat maantieteelliset markkinat ovat kuitenkin olemassa. Kaikki kilpailijat näet toimittavat kaasua jäsenvaltioissa sijaitseville käyttöpaikalla olevista laitoksista ja johtoverkkojen välityksellä, kilpailevat keskenään ja määrittelevät näin markkinoiden rajat.
23. Komission tässä menettelyssä ja rinnakkaisessa menettelyssä M.1630 – Air Liquide/BOC tekemät tutkimukset ovat osoittaneet, että merkittävien maantieteellisten markkinoiden laajuus riippuu kunkin yksittäisen kaasun ominaisuuksista ja muodosta, jossa se toimitetaan.
24. Tarkasteltaessa kaasun toimittamista käyttöpaikalla sijaitsevasta laitoksesta voidaan todeta, että kaikilla vartenotettavilla teollisuuskaasujen toimittajilla on tarvittava tietotaito ja tarvittavat resurssit kyseisten laitosten perustamiseksi minne tahansa ETA-alueelle ja niiden toiminnan hoitamiseksi siellä. Kaikki merkittävät toimittajat voivat myös osallistua koko ETA-alueella järjestettäviin tarjouskilpailuihin ja jättää tarjouksia laitosten rakentamisesta käyttäjän luokse sekä niiden toiminnan hoitamisesta siellä. Näin ollen merkitykselliset maantieteelliset markkinat käsittävät koko Euroopan talousalueen.
25. Tarkasteltaessa kaasun toimittamista käyttäjille säiliöautoilla voidaan korkeiden kuljetuskustannusten vuoksi todeta, että ainakin ilmasta jalostettavien kaasujen hapen ja typen taloudellisesti kannattavat kuljetukset ovat mahdollisia vain noin 220 kilometrin säteellä säiliöiden täyttöpaikalta. Vaikka täyttöpaikkojen toimitusalueet voivat olla jopa päällekkäisiä, on katsottava, etteivät merkitykselliset maantieteelliset markkinat ole ETA:n laajuiset, vaan ne on pikemminkin rajattava lähinnä kansallisiksi. Tätä käsitystä puoltavat myös komission toteamat hintaerot jäsenvaltioiden välillä.
26. Pullotetun kaasun toimituksista ilmoituksen tehnyt osapuoli on ilmoittanut, ettei rajat ylittäviä toimituksia juuri esiinny. Näin ollen pullotetun kaasun merkitykselliset maantieteelliset markkinat on katsottava paikallisiksi. Pullojen täyttölaitosten toimitusalueet ovat riittävän päällekkäiset, joten lukuisat paikalliset markkinat kattavat

tavallisesti aukottomasti koko kyseisen jäsenvaltion alueen. Näin ollen ainakaan suurten toimittajien väliset kilpailusuhteet eivät rajoitu paikallisiksi tai alueellisiksi, vaan niillä on koko jäsenvaltion laajuinen ulottuvuus. Tämän vuoksi komissio käyttää seuraavassa tutkimuksensa perustana pulloitetun kaasun merkityksellisiä maantieteellisiä markkinoita, jotka käsittävät kunkin jäsenvaltion koko alueen.

C. Kilpailuoikeudellinen arviointi

27. Komissio katsoo, että keskittymä johtaa tilanteeseen, jossa Linde/AGA -yhteenliittymällä on määräävä asema Itävallassa pulloitetun kaasun markkinoilla ja Alankomaissa nestemäisen ja pulloitetun kaasun markkinoilla.

1. Saksa

aa) Saksan markkinarakenteen ominaispiirteisiin kuuluvat Linden ja Messerin suuret markkinaosuudet.

28. Saksan teollisuuskaasujen markkinat ovat ETA:n ylivoimaisesti suurimmat ja siellä toimii myös eniten keskenään kilpailevia yrityksiä. Saksan johtavia teollisuuskaasujen toimittajia ovat Linde ja Messer Griesheim GmbH, jäljempänä 'Messer'. Hoechst Aktiengesellschaft omistaa viimeksi mainitusta yrityksestä 66 2/3 prosenttia, ja loput 33 1/3 prosenttia ovat Messerin suvun omistuksessa. Linden ja Messerin markkinaosuudet kaikkien teollisuuskaasujen markkinoista olivat vuonna 1997 [25–30]* prosenttia⁵. Saksan muita merkittäviä toimittajia ovat AGA:n tytäryhtiö AGA Gas GmbH & Co. KG, jäljempänä 'AGA', ja Air Liquide GmbH, jäljempänä 'Air Liquide', joka on L'Air Liquide S.A. -yhtiön tytäryhtiö. Kaikkien teollisuuskaasujen markkinaosuudet olivat vuonna 1997 AGA:n osalta [10–15]* prosenttia ja Air Liquiden osalta [10–15]* prosenttia⁶. Myös kansainväliset kaasutoimittajat Air Products and Chemicals, Inc., jäljempänä 'Air Products', ja Praxair, Inc., jäljempänä 'Praxair', toimivat Saksassa, vaikka niiden markkinaosuudet jäivätkin pienemmiksi. Kaikkien teollisuuskaasujen markkinaosuudet olivat vuonna 1997 Air Products -yhtiön osalta [alle 5]* prosenttia ja Praxair-yhtiön osalta [alle 5]* prosenttia⁷. Lisäksi Saksassa toimi vuonna 1997 vielä yhtiö nimeltä The BOC Group plc., jäljempänä 'BOC', jonka markkinaosuus kaikkien teollisuuskaasujen markkinoilla oli [alle 5]* prosenttia⁸. Sittemmin BOC:n Saksan toiminnot ovat kuitenkin siirtyneet Air Liquide -yhtiölle.
29. Muiden teollisuuskaasuja toimittavien yritysten osuudet kaikkien teollisuuskaasujen markkinoista olivat Saksassa vuonna 1997 [10–15]* prosenttia⁹. Näihin yrityksiin kuuluvat esimerkiksi koko Saksan liittotasavallan alueella toimiva Westfalen Aktiengesellschaft ja toimittajat, jotka ovat keskittyneet tietyille alueille, kuten

* Osia tekstistä on poistettu sen varmistamiseksi, ettei luottamuksellisia tietoja paljasteta. Tällaiset kohdat on merkitty hakasulkeilla ja asteriskilla.

⁵ Lähde: *Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998*, s. 178.

⁶ Lähde: *Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998*, s. 178.

⁷ Lähde: *Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998*, s. 178.

⁸ Lähde: *Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998*, s. 178.

⁹ Lähde: *Salomon Smith Barney, Industrial Gases, Industry Report July 1998*, s. 178.

Sauerstoffwerk Friedrichshafen GmbH, Sauerstoffwerk Friedrich Gutfroff GmbH ja basi Schöberl GmbH & Co. Lisäksi Saksassa toimii norjalainen hiilidioksidin toimittaja Hydrogas AS, jäljempänä 'Hydrogas'. Yhteensä Saksan markkinoilla toimii noin 30 pienehköä teollisuuskaasujen toimittajaa.

30. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet Saksan nestemäisten kaasujen markkinoilla jakautuvat seuraavasti:

Nestemäiset kaasut	Happi		Typpi		Argon		Vety		Hiilidioksidi	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Linde	[20-25]* %	[30-35]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[20-25]* %	[30-35]* %	[20-25]* %	[20-25]* %	[10-15]* %	[10-15]* %
Messer	25-30 %	35-40 %	30-35 %	35-40 %	45-50 %	40-45 %	40-45 %	45-50 %	15-20 %	20-25 %
AGA	10-15 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	<5 %	5-10 %	<5 %	<5 %	25-30 %	30-35 %
Air Liquide	10-15 %	5-10 %	10-15 %	5-10 %	<5 %	<5 %	<5 %	5-10 %	25-30 %	25-30 %
Air Products	10-15 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	25-30 %	20-25 %	<5 %	<5 %
Praxair	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %
Muut	5-10 %	<5 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	<5 %	<5 %	10-15 %	10-15 %

31. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet Saksan pulloitetujen kaasujen markkinoilla jakautuvat seuraavasti:

Pulloitetut kaasut	Happi		Typpi		Argon, argon-seokset		Hiilidioksidi		Vety		Asetyleeni	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Linde	[25-30]* %	[25-30]* %	[20-25]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[10-15]* %	[10-15]* %	[5-10]* %	[15-20]* %	[40-45]* %	[40-45]* %
Messer	30-35 %	30-35 %	20-25 %	20-25 %	30-35 %	30-35 %	15-20 %	15-20 %	15-20 %	25-30 %	25-30 %	25-30 %
AGA	10-15 %	10-15 %	5-10 %	10-15 %	10-15 %	10-15 %	25-30 %	25-30 %	45-50 %	25-30 %	15-20 %	15-20 %
Air Liquide	10-15 %	10-15 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	25-30 %	25-30 %	5-10 %	5-10 %	10-15 %	10-15 %

Air Products	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%
Praxair	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%	<5%
Muut	<5%	5-10%	30-35%	30-35%	10-15%	10-15%	15-20%	10-15%	10-15%	15-20%	<5%	<5%

32. Nestemäisten kaasujen markkinoilla Saksassa vuonna 1998 kertyneistä liikevaihdoista noin 60 prosenttia koostui ilmasta jalostettavien hapen ja typen myynnistä, ja myös ilmasta jalostettava argon mukaan lukien näiden kaasujen osuus yhteenlasketusta liikevaihdosta oli noin 78 prosenttia. Messerin markkinaosuus nestemäisen hapen kaupasta on arvon mukaan laskettuna 35–40 prosenttia ja Linden markkinaosuus on [30–35]* prosenttia. Messerin markkinaosuus nestemäisen typen kaupasta on arvon mukaan laskettuna 35–40 prosenttia ja Linden markkinaosuus on [25–30]* prosenttia. Messerin markkinaosuus nestemäisen argonin kaupasta on arvon mukaan laskettuna 40–45 prosenttia ja Linden markkinaosuus on [30–35]* prosenttia.
33. Pullotettujen kaasujen markkinoilla Saksassa vuonna 1998 kertyneistä liikevaihdoista yli 69 prosenttia koostui hapen, typen ja argonin sekä sen sekoitusten myynnistä. Messerin markkinaosuus pullotetun hapen kaupasta on arvon mukaan laskettuna 30–35 prosenttia ja Linden markkinaosuus on [25–30]* prosenttia. Linden markkinaosuus pullotetun typen kaupasta on arvon mukaan laskettuna [25–30]* prosenttia ja Messerin markkinaosuus on 20–25 prosenttia. Messerin markkinaosuus pullotetun argonin ja sen sekoitusten kaupasta on arvon mukaan laskettuna 30–35 prosenttia ja Linden markkinaosuus on [25–30]* prosenttia.

bb) Kummallakin markkinajohtajalla on maantieteellisesti kattava infrastruktuuri ja jakeluverkko sekä laaja asiakaskunta.

34. Ilmakaasunjalostamoissa eroteltavat kaasut otetaan talteen nestemäisinä. Ne voidaan muuttaa kaasumaiseen muotoon ja pullottaa höyrystämällä jalostuslaitoksen pullottamoissa, joista ne toimitetaan suoraan suurille pullotettua kaasua käyttäville asiakkaille. Toisaalta ne voidaan myös toimittaa nestemäisessä muodossa säiliöautoilla suoraan asiakkaille tai pullottamoihin, joilla ei ole suoraa yhteyttä ilmakaasunjalostamoon. Sieltä ne toimitetaan pullottamisen jälkeen edelleen markkinoille. Kaikki nestemäisen kaasun ja pullotetun kaasun ostajat eivät ole loppukäyttäjiä, vaan osa toimii jälleenmyyjinä. Jälleenmyyjät ovat useimmiten pieniä alueellisesti toimivia kaasujen tuottajia tai kaasukauppiaita, jotka pullottavat hankkimansa nestemäiset kaasut omissa pullottamoissa tai myyvät pullotettuina toimitetut kaasut omista jakelupisteistään loppukäyttäjille.
35. Nestemäisten kaasujen ja pullotettujen kaasujen kaupassa kuljetuskustannuksilla on huomattava merkitys. Kuljetuskustannusten osuus nestemäisen hapen ja typen hinnasta on noin 40 prosenttia ja huomattavan kalliin argoninkin hinnasta osuus on 10 prosenttia. Kuljetuskustannukset siirretään suurimmaksi osaksi käyttäjien maksettaviksi osana tuotteen hintaa. Mitä tiheämpi toimittajan tuotanto-, myynti- ja jakeluverkko on, sitä helpompi sen on minimoida tarjouksessaan kuljetuskustannukset asiakasta lähellä sijaitsevasta toimituspisteestä. Kuten keskittymää koskevassa ilmoituksessakin on

esitetty, tuotantokustannuksilla on vastaavasti nykyisin hintakilpailussa vähemmän merkitystä kuin jakelu-, myynti- ja hallintokustannuksilla.

36. Linden ja Messerin Saksan tuotanto-, markkinointi- ja jakeluverkostot ovat paljon tiheämmät kuin niiden kilpailijoiden verkostot. Lisäksi Messerillä on perinteisesti erityisen vahva asema läntisessä Saksassa (Nordrhein-Westfalen, Hessen, Rheinland-Pfalz ja Saarland) ja Lindellä on perinteisesti erityisen vahva asema eteläisessä Saksassa (Baden-Württemberg ja Baijeri). Tehdasteollisuuden bruttoarvonlisäys on näillä kahdella alueella kaikkein merkittäväntä. Saksan läntisen alueen osuus tehdasteollisuuden koko bruttoarvonlisäyksestä on 36 prosenttia ja eteläisen alueen osuus on 35 prosenttia. Näiden alueiden yhteenlaskettu osuus Saksan tehdasteollisuuden bruttoarvonlisäyksestä käsittää siis yli kaksi kolmannesta. Sen sijaan pohjoisen alueen (Niedersachsen, Hampuri, Bremen ja Schleswig-Holstein) osuus bruttoarvonlisäyksestä jää 14 prosenttiin ja itäisen alueen (Mecklenburg/Vorpommern, Brandenburg, Berliini, Sachsen-Anhalt, Thüringen ja Sachsen) osuus 15 prosenttiin.

37. Saksan kaasuntuotantolaitokset ja pullottamot jakautuvat alueittain seuraavasti:

Ilmakaasun- jalostuslaitokset / ilmakaasun- jalostuslaitokset + johtoverkot	Pohjoinen alue	Itäinen alue	Eteläinen alue	Läntinen alue	Koko Saksa
Linde	3	3	1	4	11
Messer	0	0	1	8	9
AGA	1	1	1	1	4
Air Liquide	1	1	0	1	3
Air Products	1	0	0	1	2
Muut	0	0	1	2	3
Yhteensä	6	5	4	17	32

Pullottamot ja asetyleeni-laitokset	Pohjoinen alue	Itäinen alue	Eteläinen alue	Läntinen alue	Koko Saksa
Linde	7	5	11	8	31
Messer	1	9	3	8	21
AGA	2	3	2	3	10
Air Liquide	2	6	3	6	17
Air Products	1	0	0	1	2
Muut	0	2	10	5	17
Yhteensä	13	25	29	31	98

38. Kuljetuskustannuksia alentavat myös vaihdettavia määriä koskevat sopimukset. Linde ja Messer ovat tehneet vaihdettavia määriä koskevan sopimuksen, jonka mukaan Linde toimittaa Messerille nestemäistä happea ja typpeä Wormsin (läntinen alue) ja Leunan (itäinen alue) ilmakaasunjalostuslaitoksistaan, ja Messer toimittaa Lindelle nestemäistä happea Hürthin (läntinen alue) ilmakaasunjalostuslaitoksestaan. Sopimuksen mukainen määrä on seitsemän miljoonaa kuutiometriä happea vuodessa.

39. Lisäksi Linden ja Messerin sopimusjakelijoiden verkot ovat Saksan tiheimmät:

Toimituspisteet / sopimusjakelijat	Pohjoinen alue	Itäinen alue	Eteläinen alue	Läntinen alue	Koko Saksa
Linde	107	251	254	186	798
Messer	226	258	163	202	849
AGA	143	155	151	141	590
Air Liquide	36	244	57	102	439
Air Products	47	41	0	73	161
Yhteensä	576	949	625	704	2837

40. Ilmoituksen tehneen osapuolen antamien tietojen mukaan Saksassa on noin 450 000 teollisuuskaasuja käyttävää asiakasta. Lindellä on Saksassa [alle 200 000]* asiakasta. Näistä [...] on suuriasiakkaita, joiden tuotantolaitokset ovat hajallaan ja joiden kaasuntoimitukset hoidetaan johtoverkon tai asiakkaan luona sijaitsevan laitoksen välityksellä. Lisäksi noin [...] asiakasta on säiliökuljetuksina toimitettavien tuotteiden ja myös teräspulloihin pakattujen kaasujen käyttäjiä sekä suhteellisen suuret määrät

pullotettua kaasua tarvitsevia käyttäjiä. Linden myyjät palvelevat suoraan näitä käyttäjiä. Loput käyttäjät, joita on [...]*, ovat pienasiakkaita, joiden tarve on 1–10 pulloa vuodessa ja joiden vuotuinen ostomäärä alittaa [...]* Saksan markkaa. Näitä asiakkaita palvelevat Linden lähes 800 sopimusjakelijaa. Sopimusjakelijat myyvät vain Linden pullotettuja kaasuja¹⁰ sen lukuun.

41. Messerin asiakaskunta Saksan markkinoilla käsittää 150 000–200 000 käyttäjää. Pienasiakkaita palvelevat Messerin 850 sopimusjakelijaa.
42. Linden ja Messerin tiheät tuotanto- ja myyntipisteiden verkot mahdollistavat tuotteiden hyvän saatavuuden, toimitusvarmuuden ja lyhyet kuljetukset sekä takaavat kummallekin yritykselle näiden kilpailijoihin nähden ratkaisevat kustannusedut.

cc) Vaikka Linden ja Messerin suuret markkinaosuudet ovatkin leimallisia Saksan markkinoiden rakenteelle, markkinaosuuksien ja kehitys osoittavat, että näiden kahden yrityksen välillä vallitsee merkittävä kilpailuasetelma.

43. Kuten edellä on esitetty, Saksan nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoiden rakenteelle on leimallista, että johtavien toimittajien Linden ja Messerin markkinaosuudet ovat suuret. Lisäksi molemmilla on kilpailijoihinsa nähden huomattavia infrastruktuuriin ja jakeluverkkoon liittyviä etuja. Tosin vain kahden yrityksen korkeat markkinaosuudet voivat olla vahva merkki määräävässä markkina-asemassa olevan duopolin olemassaolosta. Pelkästään tällaisen markkinarakenteen perusteella ei kuitenkaan voi välttämättä tehdä päätelmää yhteisen määräävän markkina-aseman olemassaolosta ainakaan silloin, jos samalla voidaan esittää merkittäviä todisteita siitä, että johtavien yritysten välillä vallitsee huomattava kilpailu.
44. Tarkasteltavana olevassa asiassa on kuitenkin otettava huomioon myös, että teollisuuskaasut ovat homogeenisia tuotteita, mikä tavallisesti helpottaa oligopolistista rinnakkaiskäyttäytymistä. Huomioon on otettava kuitenkin myös, että teollisuuskaasujen markkinoilla tarjonta vaihtelee jonkin verran käytettävissä olevien teknisten sovellusten mukaan. Kaasuntuottajien kehittämät uudet tekniset sovellukset ja tarjolle asettamat sovelluskohtaiset tukitoimet merkitsevät hinnan ohella huomattavaa toimintatavan ratkaisevaa perustetta kyseisillä markkinoilla. Linden antamien tietojen mukaan teollisuuskaasuilla on nykyisin 500–1000 erilaista käyttötarkoitusta. Tämä määrä kasvaa jatkuvasti. Edelleen Linden mukaan viime vuonna myydyistä kaasumääristä jopa kolmannes käytettiin tarkoituksiin, joihin ei vielä kymmenen vuotta sitten katsottu voitavan soveltaa teollisuuskaasuja.
45. Edellä kuvattu markkinarakenne ja kaasujen periaatteessa homogeeninen luonne viittaavat kuitenkin siihen, että kyseessä voisi olla määräävässä markkina-asemassa oleva duopoli. Markkinaosuuksissa ajan myötä tapahtunut kehitys ja eri kaasujen hinnoittelu eivät kuitenkaan tue tällaista oletusta.

¹⁰ *Linde, Kompetenz vor Ort*, s. 32.

46. Linde on esittänyt tutkimuksen yhteydessä laajat numerotiedot markkinaosuuksien kehittymisestä ja yksittäisten kaasujen keskimääräisistä myynneistä alkaen vuodesta 1986 ja nestemäisten kaasujen osalta vuodesta 1989. Vuoden 1994 jälkeistä aikaa koskevat tiedot perustuvat Saksan kemianteollisuusyhdistyksen (Verband der chemischen Industrie, VCI) tilastoihin. Tietojen mukaan Linden ja Messerin markkinaosuudet yksittäisten kaasujen markkinoilla ovat kehittyneet eri suuntiin. Samoin yksittäisten kaasujen keskimääräisten myyntituottojen kehitykset Lindellä ja Messerillä poikkeavat huomattavasti toisistaan. Kumpikin seikka viittaa siihen, että Linden ja Messerin välillä olisi merkittävää kilpailua.
47. Linden markkinaosuus nestemäisen hapen ja argonin markkinoilla on viimeisten kymmenen vuoden aikana supistunut hieman (hapen osalta 1,6 prosenttiyksikköä ja argonin osalta 0,3 prosenttiyksikköä). Nestemäisen typen markkinaosuus on kyseisenä ajanjaksona hieman kasvanut (1,6 prosenttiyksikköä). Kaikissa tapauksissa kehitys ei ole kuitenkaan ollut jatkuvaa. Joinakin vuosina vuoden 1989 markkinaosuudet ylittyivät, toisina ne taas alittuivat. Sitä vastoin Messerin kaikkien nestemäisten kaasujen markkinaosuudet ovat supistuneet huomattavasti (hapen markkinaosuus 6,1 prosenttiyksikköä, typen 4,5 prosenttiyksikköä ja argonin 8,5 prosenttiyksikköä). Tässäkään tapauksessa kehitys ei ole jatkunut yhtenäisenä. Lisäksi yksittäisten kaasujen markkinaosuuksien kehityssuunnat Lindellä ja Messerillä poikkeavat toisistaan. Joinakin vuosina Linden tietyn kaasun markkinaosuus on selvästi kasvanut, kun taas Messerin markkinaosuus on selvästi supistunut. Toisina vuosina taas kummankin yrityksen kehityssuunta on ollut päinvastainen.
48. Esimerkiksi Linden nestemäisen hapen markkinaosuus on vuosina 1989–1992 hieman supistunut, kun taas Messerin markkinaosuus on samana ajanjaksona osoittanut selvää 5 prosenttiyksikön kasvua. Vuosina 1993–1995 Linden markkinaosuus on hieman kasvanut, kun taas Messerin markkinaosuus on taantunut. Vuosina 1996–1999 Linden markkinaosuus supistui hieman, kun taas Messerin markkinaosuus putosi 8 prosenttiyksikköä. Messerin nestemäisen argonin markkinaosuus vaihteli vuosina 1989–1999 suhteellisen rajusti. Vuosina 1989–1994 Messerin markkinaosuus supistui 11 prosenttiyksikköä, kasvoi vuosina 1995–1997 lähes 7 prosenttiyksikköä ja supistui jälleen vuoteen 1999 mennessä 4 prosenttiyksikköä. Sen sijaan Linden nestemäisen argonin markkinaosuus pysyi vuosina 1989–1999 vähäisiä heilahteluja lukuun ottamatta koko ajan käytännöllisesti katsoen samalla tasolla. Linden nestemäisen typen markkinaosuus osoitti vuosina 1989–1995 pienin vaihteluin vuosittaista keskimäärin 3 prosenttiyksikön kasvua, mutta vuosina 1996–1999 markkinaosuus supistui hieman. Messerin nestemäisen typen markkinaosuus supistui vuosina 1989–1993 7 prosenttiyksikköä, mutta vaihteli sen jälkeen ja päättyi kaiken kaikkiaan 3 prosenttiyksikön kasvuun.
49. Linden pullotettujen kaasujen markkinaosuus on viimeisten 13 vuoden aikana yleisesti katsoen supistunut voimakkaasti (kaasutyypistä riippuen supistuminen vaihtelee 11 ja 17 prosenttiyksikön välillä). Tämä kehitys on jatkunut suhteellisen tasaisena. Messerin markkinaosuus on sen sijaan pysynyt suurin piirtein ennallaan tai supistunut hieman lukuun ottamatta asetyleeniä, jonka osalta Messerin markkinaosuus on kasvanut 9 prosenttiyksikköä.
50. Muista kilpailijoista voidaan todeta, että Air Liquidin markkinaosuudet ovat kasvaneet voimakkaasti lähes kaikkien kaasutyypien markkinoilla niin nestemäisten kuin

pullotettujenkin kaasujen osalta. Tämän kehityksen perusteella voidaan päätellä, että Air Liquide on kyennyt viimeisten kymmenen vuoden aikana saavuttamaan vakiintuneen aseman Saksan markkinoilla sekä nestemäisten että pullotettujen kaasujen toimittajana. Myös seitsemän suuren kaasuntuottajan joukkoon kuulumattomien, 29 kappaleessa lueteltujen muiden toimittajien markkinaosuudet ovat poikkeuksetta kasvaneet merkittävästi.

51. Linde on esittänyt menettelyn yhteydessä lukuisia esimerkkejä merkittävistä hinnanalennuksista, joita sen on toteuttanut kilpailussa säilyttääkseen nykyiset asiakassuhteensa. Linden suuren asiakasmäärän vuoksi nämä esimerkit voivat luonnollisesti koskea vain suhteellisen pientä osaa nykyisestä asiakaskunnasta. Näiden esimerkkien ja ilmoitukseen liitettyjen kilpailukatsausten (*Wettbewerbsbilanzen*) osoittamaa suuntausta tukee kuitenkin myös keskimääräisten tuottojen (tuotot Saksan markkoina kuutiometriä kohti) kehitys.
52. Markkinaosuuksien kehityksen tavoin myös Linden ja Messerin keskituottojen kehitys on ollut erisuuntaista. Nestemäisen hapen myynnistä saadut Linden keskituotot vähenivät vuosina 1994–1999 [...] prosenttia ja Messerin keskituotot vähenivät [...] prosenttia. Kummankin toimittajan keskituotot olivat vuonna 1999 kuten useimpina aikaisempinakin vuosina markkinoiden keskituottoja korkeammat. Nestemäisen typen myynnistä saadut keskituotot vähenivät Linden osalta [...] prosenttia ja Messerin osalta [...] prosenttia. Sekä vuonna 1994 että vuonna 1999 Linden keskituotot vastasivat koko markkinoiden keskituottoja, kun taas Messerin keskituotot olivat vuonna 1994 alhaisemmat ja vuonna 1999 korkeammat kuin markkinoiden keskituotot. Nestemäisen argonin myynnistä saadut keskituotot vähenivät Linden osalta [...] prosenttia ja Messerin osalta [...] prosenttia. Koko ajanjakson keskituotot olivat kuitenkin Lindellä aivan selvästi markkinoiden keskituottoja korkeammat ja Messerillä taas aivan selvästi niitä alhaisemmat. Pullotettujen kaasujen osalta kehityssuuntaukset ovat yhtä erilaiset. Esimerkiksi pullotetun hapen keskituotot olivat Lindellä koko ajanjakson 1994–1999 selvästi korkeammat kuin koko markkinoiden keskituotot, kun taas Messerillä keskituotot vastasivat yksittäisinä vuosina suurin piirtein markkinoiden keskituottoja tai jäivät niitä alhaisemmiksi. Pullotetun asetyleenin osalta Linden keskituotot olivat selvästi markkinoiden keskituottoja alhaisemmat, kun taas Messerin keskituotot olivat niitä selvästi korkeammat. Kummankin toimittajan keskituotot pullotetun argonin myynnistä jäivät toisistaan poikkeavan määrän pienemmiksi kuin markkinoiden keskituotot.
53. Homogeenisten tuotteidenkaan keskituotoista ei voi tehdä yksiselitteisiä päätelmiä kilpailijoiden hinnoittelusta. Homogeenisiin tuotteisiin ei tosin liity samoja vaikeuksia kuin eriytettyihin tuotteisiin, joita eri toimittajat voivat tarjota sisällytettynä erilaisiin tuotevalikoimiin. Homogeenisten tuotteiden erilaiset asiakarakenteet ja niistä johtuvat erilaiset toimitusmäärät voivat kuitenkin muuttaa keskituottojen ja todellisten hintojen suhdetta. Homogeenisten tuotteiden keskituotot sisältävät kuitenkin tärkeää tietoa, jonka perusteella yksittäisten toimittajien hinnoittelusta voi tehdä johtopäätöksiä. Tämä pitää paikkansa erityisesti tarkasteltavana olevassa asiassa, jossa Linden ja Messerin markkinaosuudet ovat kooltaan keskenään vertailukelpoiset. Siksi voidaan myös olettaa, että kummankin toimittajan asiakaskunnat ovat rakenteeltaan vertailukelpoiset. Näin ollen voidaan 52 kappaleessa esitettyä Linden ja Messerin keskituottojen erisuuntaista kehitystä pitää selvänä osoituksena siitä, että yritykset käyvät keskenään hintakilpailua.

54. Edellä esitetyn perusteella voidaan yhteenvetona päätellä, että Linde ja Messer käyvät keskenään aktiivista kilpailua. Vaikka markkinoiden rakenne on duopolistinen, kilpailu näiden kahden yrityksen välillä on kuitenkin niin selvää, ettei oletusta olennaisen kilpailun puuttumisesta Linden ja Messerin välillä voida pitää perusteltuna.

Päätelmä

55. Näin ollen ei voida päätellä, että Saksassa vallitsisi Linden ja Messerin määräävässä markkina-asemassa oleva duopoli.

b) Tilanne keskittymän toteuduttua

56. Keskittymä kasvattaa Linden markkinaosuutta useimmilla keskittymän vaikutuspiiriin kuuluvilla markkinoilla noin 5–10 prosentilla. Näin ollen Lindestä tulee useilla markkinoilla Messerin sijaan markkinajohtaja. Samalla kasvaa ero kahden johtavan toimittajan ja niiden kilpailijoiden välillä. Mikään ei kuitenkaan viittaa siihen, että Linden markkinaosuuden kasvu muuttaisi merkittävästi Linden ja Messerin välistä kilpailutilannetta ja johtaisi tulevaisuudessa tilanteeseen, jossa Linden ja Messerin välinen kilpailu heikkenisi merkittävästi. Linden hankkiessa AGA:n omistukseensa markkinoilta tosin häviää yksi Linden ja Messerin kilpailijoista. Tämä vähentänee ulkopuolisen kilpailun aiheuttamaa kiihdyttävää vaikutusta johtavien yritysten väliseen kilpailuun. Tässä yhteydessä on kuitenkin otettava huomioon, että AGA:n lisäksi Saksan nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla toimii myös muita suuria teollisuuskaasujen toimittajia ja erityisesti Air Liquide pysyy kilpailijana, joka on viimeisten kymmenen vuoden aikana kasvattanut markkinaosuuksiaan ylivoimaisesti eniten. Jos ulkopuolinen kilpailu on aikaisemmin edistänyt myös Linden ja Messerin välistä aktiivista kilpailua, ei tilanne muutu niin ratkaisevasti, että kahden johtavan yrityksen välinen olennainen kilpailu jäisi tulevaisuudessa toteutumatta.

Päätelmä

57. Näin ollen komissio katsoo, ettei keskittymä johda tilanteeseen, jossa Linde/AGA -yhteenliittymällä ja Messerillä on määräävä duopoliasema Saksan nestemäisen ja pullotetun kaasun markkinoilla.

2. Alankomaat

Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Alankomaissa toimii lähinnä neljä varteenotettavaa toimittajaa.

58. Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Alankomaissa toimivat seuraavat varteenotettavat toimittajat: Linde määräysvallassaan olevan yrityksen N.V. Hoek's Machine en Zuurstoffabriek kautta, AGA yrityksen AGA Gas BV kautta, Air Products yrityksen Air Products Nederland BV kautta ja Air Liquide yrityksen Air Liquide BV kautta. Lisäksi Alankomaissa on vähäisempää toimintaa myös Messerillä yrityksen Messer Nederland BV kautta ja Praxairilla yrityksen Praxair NV kautta. BOC:n Alankomaiden toiminnot ovat jo siirtyneet Air Liquide -yhtiölle.
59. Muita pienehköjä toimittajia ovat Westfalen Gassen Nederland BV, joka on Westfalen Aktiengesellschaft -yhtiön tytäryhtiö, Nederlandse Technische Gasmaatschappij BV, jäljempänä 'NTG', joka on italialaisen kaasujen toimittajan SOL S.p.A.:n

määräysvallassa ja Hydrogas Holland BV, joka on oslolaisen Norsk Hydro ASA:n tytäryhtiö. Viimeksi mainittu on kuitenkin lähinnä vain hiilidioksidin toimittaja.

60. Lindellä on Alankomaissa kaksi ilmakaasunjalostamo ja viisi kaikkien kaasulajien pullotuslaitosta. AGA:lla on Alankomaissa yksi kaikkien kaasulajien pullotuslaitos, yksi hiilidioksidin pullotuslaitos ja yksi asetyleenilaitos. AGA:lla ei ole Alankomaissa omia ilmakaasunjalostamoja, ja siksi se valmistaa nestemäisiä kaasuja yhteistyössä Air Products -yhtiön kanssa. Air Products -yhtiöllä on Rotterdamissa maailman suurin ilmakaasunjalostamo ja toinen laitos Terneuzenissa. Lisäksi sillä on yksi kaikkien kaasujen pullotuslaitos ja yksi vedyn pullotuslaitos. Myös Air Liquide -yhtiöllä on yksi kaikkien kaasujen pullotuslaitos ja yksi vedyn pullotuslaitos. Lisäksi sen haltuun siirtyi BOC:n Alankomaiden toimintojen myötä Terneuzenissa toimiva ilmakaasunjalostamo. Messerillä on yksi kaikkien kaasujen pullotuslaitos ja yksi asetyleenilaitos. Edellä 59 kappaleessa luetelluilla pienehköillä toimittajilla on kullakin yksi pullotuslaitos.

bb) Linden ja AGA:n yhteenliittymä olisi pullotettujen kaasujen markkinoilla ainoa suuri toimittaja, koska loput markkinoista ovat sirpaloituneet.

61. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet pullotettujen kaasujen markkinoilla Alankomaissa jakautuvat seuraavasti:

Pullotetut kaasut	Happi		Typpi		Argon Argonseokset		Hiilidioksidi		Vety		Asetyleeni	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Linde	[40-45]* %	[45-50]* %	[45-50]* %	[50-55]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[25-30]* %	[30-35]* %	[55-60]* %	[55-60]* %	[30-35]* %	[35-40]* %
AGA	25-30%	25-30%	15-20%	15-20%	35-40%	35-40%	50-55%	45-50%	<5%	<5%	45-50%	40-45%
Linde/AGA	[65-75]*%	[70-80]*%	[60-70]*%	[65-75]*%	[60-70]*%	[60-70]*%	[75-85]*%	[75-85]*%	[55-65]*%	[55-65]*%	[75-85]*%	[75-85]*%
Air Liquide	5-10%	5-10%	5-10%	5-10%	10-15%	10-15%	5-10%	5-10%	15-20%	15-20%	5-10%	5-10%
Air Products	5-10%	5-10%	10-15%	10-15%	5-10%	5-10%	<5%	5-10%	<5%	5-10%	<5%	<5%
Messer	5-10%	<5%	<5%	<5%	5-10%	10-15%	<5%	5-10%	<5%	<5%	5-10%	5-10%
Muut	5-10%	5-10%	10-15%	5-10%	5-10%	10-15%	5-10%	5-10%	15-20%	15-20%	5-10%	5-10%

62. Pullotettujen kaasujen osalta Linden/AGA:n yhteenlaskettu hapen markkinaosuus on noin [70-80]* prosenttia. Järjestyksessä seuraava kilpailija pullotetun hapen

markkinoilla on Air Products, jonka markkinaosuus on 5–10 prosenttia. Etumatka markkinaosuuksissa muihin kilpailijoihin nähden on 70 prosenttia. Linden/AGA:n yhteinen markkinaosuus pullotetun typen markkinoilla on noin [65–75]* prosenttia, ja lähinnä suurin kilpailija on Air Products, jonka markkinaosuus on 10–15 prosenttia. Etumatka markkinaosuuksissa muihin kilpailijoihin nähden on yli 60 prosenttia. Pullotetun argonin ja argonseosten markkinoilla Linden/AGA:n yhteenlaskettu markkinaosuus on noin [60–70]* prosenttia. Pullotetun argonin ja argonseosten markkinoilla lähinnä suurimmat kilpailijat ovat Air Liquide ja Messer, joiden kummankin markkinaosuudet ovat 10–15 prosenttia. Etumatka markkinaosuuksissa muihin kilpailijoihin nähden on noin 50 prosenttia.

63. Pullotetun hiilidioksidin markkinoilla Linden/AGA:n yhteenlaskettu markkinaosuus on noin [75–85]* prosenttia. Air Liquide, Air Products ja Messer -yhtiöiden markkinaosuudet pullotetun hiilidioksidin markkinoilla ovat 5–10 prosenttia. Pullotetun vedyn markkinoilla Linden/AGA:n yhteenlaskettu markkinaosuus on noin [55–65]* prosenttia. Järjestyksessä seuraava kilpailija pullotetun vedyn markkinoilla on Air Liquide, jonka markkinaosuus on 15–20 prosenttia. Linden/AGA:n etumatka markkinaosuuksissa muihin toimittajiin nähden on yli 50 prosenttia. Pullotetun asetyleenin markkinoilla Linden/AGA:n yhteenlaskettu markkinaosuus on [75–85]* prosenttia. Asetyleenin markkinoilla lähinnä suurimpien kilpailijoiden Messerin ja Air Liquidin markkinaosuudet ovat 5–10 prosenttia. Muihin kilpailijoihin nähden Linden/AGA:n etumatka markkinaosuuksissa on yli 70 prosenttia.

64. Jäljellä olevat pullotetun kaasun pienet toimittajat ovat pitkälle riippuvaisia suurimpien toimittajien täydentävistä toimituksista. Keskittymä supistaa selvästi tärkeimpien toimittajien määrää ja vaikeuttaa siksi merkittävästi hyökkäävää kilpailua. Näin ollen ei voida olettaa, että jäljelle jäävät pienet toimittajat voisivat rajoittaa Linden/AGA:n toimintavapautta.

cc) Linde/AGA saavuttaa Alankomaissa useiden nestemäisten kaasujen markkinoilla markkinajohtajan aseman; keskittymä ei kuitenkaan johda määräävien markkina-asemien syntymiseen näillä markkinoilla.

65. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet Alankomaiden nestemäisten kaasujen markkinoilla jakautuvat seuraavasti:

Nestemäiset kaasut	Happi		Typpi		Argon		Vety		Hiilidioksidi	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Linde	[15-20]*%	[30-35]*%	[20-25]*%	[25-30]*%	[15-20]*%	[15-20]*%	[40-45]* %	[35-40]*%	[5-10]*%	[5-10]*%
AGA	10-15 %	10-15%	15-20 %	15-20 %	20-25%	25-30 %	0 %	0 %	15-20 %	20-25 %
Linde/AGA	[25-35]*%	[40-50]*%	[35-45]*%	[40-50]*%	[35-45]*%	[40-50]*%	[40-50]*%	[35-45]*%	[20-30]*%	[25-35]*%
Air Liquide	45-	20-	30-	25-	25-	25-	35-	35-	15-	20-

	50 %	25 %	35 %	30 %	30 %	30 %	40 %	40 %	20 %	25%
Air Products	10-15 %	10-15 %	10-15 %	10-15 %	10-15 %	10-15 %	15-20 %	25-30 %	<5 %	<5 %
Praxair	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	0 %	0%	<5 %	<5 %
Messer	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	5-10 %	<5 %	0 %	0 %	5-10 %	5-10 %
Muut	<5 %	10-15 %	<5 %	5-10 %	<5 %	<5 %	<5 %	<5 %	50-55 %	35-40 %

66. Määrällisesti ja arvoltaan merkittävimpiä nestemäisiä kaasuja ovat ilmasta jalostetut happi, typpi ja argon. Nämä kolme kaasua muodostavat sekä määrällisesti että arvoltaan yli 80 prosenttia Alankomaissa nestemäisessä muodossa myytävistä kaasuista. Ilmasta jalostettavien kaasujen markkinoilla Linden/AGA:n arvon mukaan lasketut markkinaosuudet ovat nestemäisen hapen markkinoista [40–50]* prosenttia, nestemäisen typen markkinoista [40–50]* prosenttia ja nestemäisen argonin markkinoista [40–50]* prosenttia. Lähinnä suurin kilpailija on Air Liquide, jonka arvon mukaan lasketut markkinaosuudet ovat nestemäisen hapen markkinoista 20–25 prosenttia, nestemäisen typen markkinoista 20–25 prosenttia ja nestemäisen argonin markkinoista 25–30 prosenttia. Air Products on seuraavaksi suurin kilpailija, ja sen arvon mukaan lasketut markkinaosuudet näiden kolmen nestemäisen kaasun markkinoista ovat 10–15 prosenttia. Praxairin nestemäisten kaasujen markkinaosuudet ovat 5–10 prosenttia. Pienempien toimittajien osuus nestemäisen hapen markkinoista on vähän alle 20 prosenttia, nestemäisen typen markkinoista vähän alle 15 prosenttia ja nestemäisen argonin markkinoista alle 10 prosenttia. Tämä markkinaosuuksien jakauma huomioon ottaen ei voida katsoa, että Linde ja AGA saisivat keskittymän jälkeen sellaisen toimintavapauden, johon kilpailijat eivät voi vaikuttaa.
67. Nestemäisen vedyn markkinoilla yhteenliittymä ei lisää markkinaosuuttaan, koska AGA ei toimi näillä markkinoilla. Nestemäisen hiilidioksidin markkinoilla Linde/AGA saavuttaa keskittymän jälkeen arvon mukaan laskettuna [25–35]* prosentin markkinaosuuden, joka on markkinajohtaja Hydrogasin arvon mukaan lasketun 35–40 prosentin markkinaosuuden jälkeen toisena.

Päätelmä

68. Näin ollen komissio katsoo, että keskittymä johtaa tilanteeseen, jossa Linde/AGA -yhteenliittymällä on määräävät markkina-asetat pulloitetujen kaasujen markkinoilla Alankomaissa.

3. Itävalta

Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinat Itävallassa ovat jo nyt suurimmaksi osaksi pitkälle keskittyneet pääasiassa vain kolmen tärkeimmän toimittajan haltuun.

69. Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Itävallassa toimivat Linde, AGA ja Messer, kukin tytäryhtiöidensä kautta. Näiden kolmen yrityksen ohella Itävallassa toimivat myös yritykset SIAD Vertrieb technischer Gase GmbH, joka on yrityksen SIAD SpA tytäryhtiö, Sapio Produzione Idrogeno Ossigeno S.R.L., jäljempänä 'Sapio', SOL Spa, jäljempänä 'SOL' ja Sauerstoffwerk Friedrich Gutfroff GmbH.

70. Itävallan kaasuntuotantolaitokset ja pullottamot jakautuvat seuraavasti:

	Linde	AGA	Messer	SIAD
Ilmakaasunjalostamot	2	2	2	0
Kaikkien kaasujen pullottamot	3	5	5	1
Hiilidioksidin pullottamot	4	0	1	0
Asetyleenilaitokset	2	3	1	0
Vetylaitokset	2	1	1	0

71. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet Itävallan nestemäisten kaasujen markkinoilla jakautuvat seuraavasti:

Nestemäiset kaasut	Happi		Typpi		Argon		Vety		Hiilidioksidi	
	Määrä	Arvos	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Linde	[45-50]*%	[40-45]*%	[45-50]*%	[40-45]*%	[70-75]*%	[55-60]*%	[85-90]*%	[80-85]*%	[25-30]*%	[35-40]*%
AGA	25-30 %	35-40 %	20-25 %	20-25 %	15-20 %	25-30 %	<5%	<5 %	20-25 %	20-25 %
Linde/AGA	[70-80]*%	[75-85]*%	[65-75]*%	[60-70]*%	[85-95]*%	[80-90]*%	[85-95]*%	[80-90]*%	[45-55]*%	[55-65]*%
Messer	10-15 %	10-15 %	20-25 %	25-30 %	5-10 %	5-10 %	<5 %	<5 %	45-50 %	35-40 %
Muut	5-10 %	5-10 %	5-10 %	5-10 %	<5 %	<5 %	10-15 %	15-20 %	<5 %	<5 %

72. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet Itävallan pullotettujen kaasujen markkinoilla jakautuvat seuraavasti:

Pullotetut kaasut	Happi		Typpi		Argon		Hiilidioksidi		Vety		Asetyleeni	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Linde	[20-25]*%	[25-30]*%	[20-25]*%	[15-20]*%	[30-35]*%	[25-30]*%	[40-45]*%	[40-45]*%	[0-5]*%	[10-15]*%	[35-40]*%	[30-35]*%
AGA	35-40%	45-50%	30-35%	30-35%	30-35%	40-45%	15-20%	15-20%	20-25%	20-25%	35-40%	40-45%
Linde/AGA	[55-65]*%	[70-80]*%	[50-60]*%	[45-55]*%	[60-70]*%	[65-75]*%	[55-65]*%	[55-65]*%	[20-30]*%	[30-40]*%	[70-80]*%	[65-75]*%
Messer	15-20%	15-20%	30-35%	35-40%	20-25%	20-25%	25-30%	25-30%	65-70%	60-65%	15-20%	20-25%
Muut	15-20%	10-15%	15-20%	10-15%	10-15%	5-10%	5-10%	5-10%	<5%	<5%	<5%	5-10%

bb) Nestemäisten kaasujen ja pullotettujen kaasujen markkinoilla keskittymä johtaisi Linden/AGA:n suuriin yhteisiin markkinaosuuksiin.

73. Keskittymän jälkeen Linden ja AGA:n yhteenlasketut markkinaosuudet olisivat nestemäisen hapen markkinoilla [75–85]* prosenttia, nestemäisen typen markkinoilla [60–70]* prosenttia, nestemäisen argonin markkinoilla [80–90]* prosenttia, nestemäisen vedyn markkinoilla [80–90]* prosenttia ja nestemäisen hiilidioksidin markkinoilla [55–65]* prosenttia. Pullotettujen kaasujen markkinoilla Linden ja AGA:n yhteenlasketut markkinaosuudet ovat hapen markkinoilla [70–80]* prosenttia, typen markkinoilla [45–55]* prosenttia, argonin ja argonseosten markkinoilla [65–75]* prosenttia, hiilidioksidin markkinoilla [55–65]* prosenttia ja asetyleenin markkinoilla [65–75]* prosenttia. Linden/AGA:n etumatka ainoaan jäljelle jäävään pääkilpailijaansa nähden on nestemäisen hapen markkinaosuuksissa [...] prosenttia, nestemäisen typen markkinaosuuksissa vähän alle [...] prosenttia, nestemäisen argonin ja nestemäisen vedyn markkinaosuuksissa [...] prosenttia sekä nestemäisen hiilidioksidin markkinaosuuksissa [...] prosenttia. Pullotettujen kaasujen markkinoilla Linden/AGA:n etumatka markkinaosuuksissa on hapen, argonin ja asetyleenin osalta noin [...] prosenttia, hiilidioksidin osalta noin [...] prosenttia ja typen osalta noin [...] prosenttia. Vain pullotetun vedyn markkinoilla Messer jää markkinajohtajaksi, kun taas Linden/AGA:n yhteinen markkinaosuus on [30–40]* prosenttia.

Päätelmä

74. Näin ollen komissio katsoo, että keskittymä johtaa tilanteeseen, jossa Linde/AGA -yhteenliittymällä on määräävät markkina-asetat sekä nestemäisten kaasujen markkinoilla että pullotettujen kaasujen markkinoilla.

4. Suomi, Ruotsi, Norja ja Islanti

aa) Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinat Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Islannissa ovat hyvin pitkälle keskittyneet

75. Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Suomessa vartenotettavat kaksi toimittajaa ovat AGA ja Air Liquide. Näiden kahden yrityksen lisäksi myös Oy Woikoski Ab myy nestemäistä vetyä ja vähemmässä määrin pullotettuja kaasuja. Lisäksi Messerillä on vähäistä toimintaa.
76. Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Ruotsissa vartenotettavat kaksi toimittajaa ovat AGA ja Air Liquide. Näiden kahden yrityksen lisäksi hiilidioksidia myy myös Hydrogas ja markkinoilla toimii lisäksi Hydrogas-Messer AB, joka on Messerin ja Hydrogasin yhteisesti omistama yritys.
77. Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Norjassa vartenotettavat toimittajat ovat AGA ja Hydrogas. Islannissa AGA on ainoa teollisuuskaasujen toimittaja.

bb) AGA:n markkinaosuudet ylittävät selvästi 50 prosenttia useilla markkinoilla.

78. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Suomessa jakautuvat seuraavasti:

Nestemäiset kaasut	AGA		Air Liquide		Muut	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Happi	50-55%	50-55%	45-50%	45-50%		
Typpi	70-75%	65-70%	25-30%	30-35%		
Argon	25-30%	30-35%	70-75%	65-70%		
Vety	45-50%	45-50%	<5%	<5%	50-55%	50-55%
Hiilidioksidi	65-70%	65-70%	30-35%	30-35%		
Pullotetut kaasut						
Happi	80-85%	75-80%			15-20%	20-25%
Typpi	65-70%	75-80%			30-35%	20-25%
Argon/argonseokset	75-80%	75-80%			20-25%	20-25%

Hiilidioksidi	80-85%	80-85%			15-20%	15-20%
Vety	75-80%	65-70%			20-25%	30-35%
Asetyleeni	65-70%	60-65%			30-35%	35-40%

79. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Ruotsissa jakautuvat seuraavasti:

Nestemäiset kaasut	AGA		Air Liquide		Muut	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Happi	80-85%	75-80%	15-20%	24%		
Typpi	65-70%	65-70%	30-35%	32%		
Argon	65-70%	70-75%	30-35%	28%		
Vety	<5%	<5%	95-100%	95-100%		
Hiilidioksidi	40-45%	60-65%	10-15%	10-15%	45-50%	20-25%
Pullotetut kaasut						
Happi	65-70%	75-80%	30-35%	20-25%		
Typpi	60-65%	60-65%	35-40%	35-40%		
Argon/argonseokset	70-75%	70-75%	25-30%	25-30%		
Hiilidioksidi	60-65%	65-70%	35-40%	30-35%		
Vety	85-90%	90-95%	10-15%	5-10%		
Asetyleeni	75-80%	80-85%	20-25%	15-20%		

80. Komission tutkimusten mukaan markkinaosuudet nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Norjassa jakautuvat seuraavasti:

Nestemäiset kaasut	AGA		Hydrogas	
	Määrä	Arvo	Määrä	Arvo
Happi	60-65%	60-65%	35-40%	30-35%
Typpi	65-70%	60-65%	30-35%	30-35%

Argon	25-30%	30-35%	70-75%	65-70%
Vety	<5%	<5%	<5%	<5%
Hiilidioksidi	15-20%	15-20%	80-85%	80-85%
Pulloitetut kaasut				
Happi	65-70%	85-90%	30-35%	10-15%
Typpi	50-55%	65-70%	45-50%	30-35%
Argon/argonseokset	95-100%	95-100%	<5%	<5%
Hiilidioksidi	50-55%	35-40%	45-50%	60-65%
Vety	95-100%	95-100%	<5%	<5%
Asetyleeni	65-70%	65-70%	30-35%	30-35%

81. Nestemäisten ja pulloitetujen kaasujen markkinoilla Islannissa AGA on ainoa toimittaja.

cc) Keskittymä ei vahvista AGA:n nykyistä määräävää markkina-asemaa useilla nestemäisten ja pulloitetujen kaasujen markkinoilla Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Islannissa.

82. Aiottu keskittymä saattaisi vahvistaa AGA:n määräävää markkina-asemaa Pohjoismaiden markkinoilla, jos Lindeä olisi pidettävä merkittävänä potentiaalisena pohjoismaisille markkinoille tulossa olevana kilpailijana. Komissio on kuitenkin päätellyt ilmoituksen tehneen osapuolen vastaväitteisiin antaman vastauksen ja kuulemisen yhteydessä toimittamien tietojen perusteella, että Lindeä ei ole pidettävä tällaisena kilpailijana.

83. Linde toimii nestemäisten ja pulloitetujen teollisuuskaasujen markkinoilla seuraavissa jäsenvaltioissa: Saksa, Ranska, Yhdistynyt kuningaskunta, Italia, Espanja, Alankomaat, Belgia, Itävalta, Portugali ja Kreikka. Pelkästään tämä ei kuitenkaan riitä vielä perusteeksi oletukselle, että Linde olisi myös varteenotettava Pohjoismaiden markkinoille tulossa oleva potentiaalinen kilpailija.

84. Markkinoille tulo edellyttää huomattavia investointeja. Linde on esittänyt ilmoituksessaan seuraavan arvion markkinoille tulon kokonaiskustannuksista:

I vaihe

Tontin vuokra (4 000 neliömetriä)	15 000 Saksan markkaa
kaasupullovaraston perusamiseksi	kuukaudessa
Siirrettävät tilat tai toimistorakennus	40 000 Saksan markkaa
Varastohalli tai ulkovaraston kattaminen	40 000 Saksan markkaa
5 000 pulloa, kuormalavat, sidontavälineet	1 350 000 Saksan markkaa
Trukit, nostolaitteet	100 000 Saksan markkaa
Kuljetusajoneuvot	250 000 Saksan markkaa

Investoinnit yhteensä	noin 1 180 000 Saksan markkaa
Kuukausikustannukset henkilöstö mukaan lukien	noin 100 000 Saksan markkaa

II vaihe

Tonttikustannukset (osto), 5 000 neliometriä	1 500 000 Saksan markkaa
Pullotuslaitos, säiliöt jne.	2 500 000 Saksan markkaa
Yhteensä	noin 4–5 miljoonaa Saksan markkaa

III vaihe

1 ilmakaasunjalostamo	40 miljoonaa Saksan markkaa
5 pullottamoa	25 miljoonaa Saksan markkaa
Pullot 110 000 kappaletta, erilaiset säiliöt	30 miljoonaa Saksan markkaa
Ajoneuvot, säiliöajoneuvot	15 miljoonaa Saksan markkaa
Sidontavälineet, kuormalavat, rakennus	10 miljoonaa Saksan markkaa
Yhteensä	120 miljoonaa Saksan markkaa

85. Markkinoille tulon III vaihetta varten esitetyt kokonaisinvestoinnit ovat samat, jotka Lindelle ovat aiheutuneet sen tulosta Italian kaasumarkkinoille. [...] Lisäksi Linde on viitannut ilmoituksessaan toimintoihinsa Ranskassa vuosina 1989–1998 ja esittänyt, että Ranskassa toiminta oli tappiollista [...] vuoden ajan, vaikka välttämättömät kumuloidut investoinnit olivat [...] miljoonaa Saksan markkaa. Koska toiseen jäsenvaltioon sijoittuminen edellyttää väistämättä suuria investointeja ja odotettavissa on pitkäaikaisia tappioita, on toimittajan arvioitava markkinoille tulon mahdollisuuksia ja toteutettavuutta ottaen huomioon kulloinkin kyseessä olevien markkinoiden ominaispiirteet. Tällöin on merkitystä ennen kaikkea markkinoiden koolla ja niiden nykyisellä keskittymisasteella.
86. Euroopan talousalueella Ranska muodostaa Saksan jälkeen merkittävimmät teollisuuskaasujen markkinat. Italia on Yhdistyneen kuningaskunnan jälkeen neljännellä sijalla. Ruotsin kaasumarkkinoilla, jotka ovat Pohjoismaiden suurimmat, kaikkien teollisuuskaasujen kokonaismäärä on 14 prosenttia Saksan teollisuuskaasujen markkinoista. Suomen ja Norjan teollisuuskaasujen markkinat ovat pienemmät kuin Itävallan markkinat, jotka jäävät 10 prosenttiin Saksan markkinoista. Nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinavolyymi oli vuonna 1998 Ruotsissa yhteensä 160 miljoonaa euroa, Suomessa vajaat 62 miljoonaa euroa ja Norjassa 65 miljoonaa euroa. Kooltaan näin rajallisten markkinoiden osalta voidaan tuskin olettaa, että Linde olisi valmis sitoutumaan edellä kuvatun kaltaisiin investointikustannuksiin ja lisäksi hyväksymään pitkän tappiollisen aloitusjakson.
87. Lisäksi Suomen, Ruotsin ja Norjan markkinat teollisuuskaasujen tuotannon alalla ovat jo hyvin pitkälle keskittyneet lähinnä vain kahden toimittajan haltuun ja Islannissa vain yhden toimittajan haltuun. Tässä yhteydessä on lisäksi otettava huomioon, että toisella keskittymän osapuolista, AGA:lla, on määräävä markkina-asema useilla nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Islannissa. Toinen pääasiallisista toimittajista Suomessa ja Ruotsissa on Air Liquide, joka on euroopan- ja maailmanlaajuisesti johtava teollisuuskaasujen tuottaja ja myyjä.
88. Koska nestemäisten ja pullotettujen kaasujen yksittäiset markkinat ovat Pohjoismaissa pienet ja markkinoille tulon esteet ovat suuret, komissio katsoo, että Lindeä ei voi pitää

varteenotettavana potentiaalisena kilpailijana, joka voisi olla tulossa pohjoismaisille markkinoille.

Päätelmä

89. Komissio katsoo, että keskittymä ei vahvista AGA:n määräävää markkina-asemaa nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Islannissa.

V. ILMOITUKSEN TEHNEEN OSAPUOLEN TARJOAMAT SITOUMUKSET

1. Sitoumus

90. Poistaakseen aiottua keskittymää koskevat komission epäilykset Linde on tehnyt seuraavat sitoumukset:
91. Alankomaissa Linde sitoutuu myymään AGA Gas BV:n pullotettuihin teollisuuskaasuihin (typpi, happi, argon, hiilidioksidi ja asetyleeni) liittyvät toiminnot. Sitoumus myynnistä käsittää teollisuuskaasujen pullotuslaitoksen Amsterdamissa, siihen kuuluvan henkilöstön (noin [...]*) työntekijää), asiakkaiden, toimittajien ja huolitsijoiden kanssa tehdyt voimassa olevat sopimukset, asiakasluettelon ja toimintaan liittyvät kaasupullot (noin [...]*) kappaletta), jäljempänä 'Alankomaiden myyntikohde'. Myyntisitoumus ei koske erikoiskaasuja kuten Mison® eikä lääkinällisiin tarkoituksiin käytettäviä kaasuja.
92. Itävallassa Linde sitoutuu myymään kaasuihin liittyvän koko toiminnan, jota AGA harjoittaa tytäryhtiönsä AGA GmbH:n välityksellä. Myyntisitoumus käsittää kaikki ilmakaasunjalostamot ja toimituksia käyttöpaikalla olevista laitoksista koskevat voimassa olevat sopimukset, kaikki toimintaan kuuluvat nesteytyslaitokset, pullottamot ja asetyleenilaitokset, asiaan kuuluvan henkilöstön (noin [...]*) työntekijää), asiakkaiden ja toimittajien kanssa tehdyt voimassa olevat sopimukset, asiakasluettelon ja asiakkaiden tiloihin rakennetut säiliöt, toimintaan kuuluvat säiliö- ja muut kuljetusajoneuvot sekä kaasupullot (noin [...]*) kappaletta), jäljempänä 'Itävallan myyntikohde'. Myyntiin ei sisälly yrityksen ulkoasu, sen nimi eikä AGA GmbH:n myötä saadut omistusosuudet Itävallan ulkopuolisissa yrityksissä.

2. Esitettyjen sitoumusten arviointi

Alankomaat

93. Esitetyn sitoumuksen perusteella AGA:n pullotettuihin kaasuihin liittyvä Alankomaiden liiketoiminta tarjotaan kilpailijoiden ostettavaksi. Myynnillä varmistetaan, ettei Linden asema pullotettujen kaasujen markkinoilla vahvistu. Myynnin toteuduttua ostaja pääsee samaan asemaan, jossa AGA on aiemmin ollut. Näin varmistetaan, että myös keskittymän toteuduttua pullotettujen kaasujen markkinoilla Alankomaissa on toinenkin suuri toimittaja. Näin ollen komissio katsoo, että esitetty sitoumus on omiaan estämään määräävien markkina-asemien syntymisen pullotettujen kaasujen markkinoilla Alankomaissa.

Itävalta

94. Esitetyn sitoumuksen perusteella AGA:n Itävallassa harjoittama kaasuihin liittyvä koko liiketoiminta tarjotaan kilpailijoiden ostettavaksi. Myynnillä varmistetaan, ettei Linden asema nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla vahvistu. Samalla varmistetaan, että Itävallan markkinoilla säilyy kolme suurta toimittajaa. Kahden ilmakaasunjalostamon ja nesteytyslaitoksen myynti on tarpeen, jotta ostaja voi saavuttaa AGA:n entiset kilpailuasemat sekä nestemäisten että pullotettujen ilmasta jalostettujen kaasujen markkinoilla. Linde ei ole esittänyt sitoumuksen rajoittamista pullotettuihin happeen, typeen, argoniin, hiilidioksidiin ja asetyleeniin niin, että pullotettu tyyppi jäisi sitoumuksen ulkopuolelle. Tällaista rajoitusta olisikin vaikea hyväksyä, koska kaikki kaasut pullotetaan tavallisesti yhteisessä laitoksessa. Näin ollen komissio katsoo, että esitetty sitoumus on omiaan ja myös välttämätön estämään määräävien markkina-asemien syntyminen Itävallan nestemäisten ja pullotettujen kaasujen markkinoilla.

VI. YHTEENVETO

95. Edellä esitetyn perusteella ja sillä ehdolla, että ilmoituksen tehnyt osapuoli täyttää antamansa sitoumukset, komissio katsoo, ettei aiottu keskittymä johda sellaisen määräävän markkina-aseman luontiin tai vahvistamiseen, jonka seurauksena tehokas kilpailu merkittäväällä osalla yhteismarkkinoita olennaisesti estyy. Näin ollen keskittymä julistetaan mainitulla ehdolla sulautuma-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan ja ETA-sopimuksen 57 artiklan mukaisesti yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Ilmoitettu yrityskeskittymä, jolla Linde Aktiengesellschaft hankkii yksinomaisen määräysvallan AGA AB:n koko osakepääomassa, julistetaan yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi edellyttäen, että ilmoituksen tehneen osapuolen antamat tämän päätöksen liitteessä esitetyt sitoumukset täytetään.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu seuraavalle:

LINDE AG

Abraham-Lincoln-Straße 21
D-65189 Wiesbaden

Tehty Brysselissä ... päivänä ...kuuta

Komission puolesta

LIITE I

Edellä 1 artiklassa tarkoitettujen sitoumusten täydellinen englanninkielinen teksti on saatavilla komission web-sivulla:

http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html